

Izazovi i zamke

Član Odbora za gospodarstvo i energetiku njemačkog Bundestaga Klaus-Peter Willsch: jedan od osnovnih problema je u tome što se u Hrvatskoj mislilo da će se ulaskom u Europsku uniju sve riješiti samo od sebe.

Učesnici debate

The Economist je 2004. proglasio Njemačku i njeno gospodarstvo najvećim i vrlo opasnim bolesnikom Europe. Deset godina kasnije isti je časopis potvrdio da je Njemačka ekonomska lokomotiva EU. Put od „bolesnika“ do „lokomotive“ bio je izazovan, praćen mnogobrojnim reformama i zahvatima – ali je uspješno okončan. To je bit izlaganja istaknutog zastupnika njemačkog Parlamenta **Klaus-Petera Wilscha** na nedavno održanom skupu, što su ga zajednički organizirali Zagrebačka inicijativa i Zaklada Konrad Adenauer na temu „Nova ekonomska i fiskalna politika u Hrvatskoj“.

Optimistički gledano, takav put moguć je i predstoji i hrvatskom gospodarstvu, ali uz određene pretpostavke. Hrvatskoj trebaju snažne i **hrabre reforme** na svim poljima, počevši od poreznog, mirovinskog i zdravstvenog sustava, a sadašnje projekcije gospodarskog rasta nisu dovoljne i ako se to nastavi sve će se više ljudi i dalje iseljati iz države. Hrvatska neće riješiti probleme bez vlastitih napora. Važno je da hrvatski političari prepoznaju probleme

i zavoje koji ih prate te **omoguće istinsko provođenje potrebnih reformi**. „I ja osobno, ali i Njemačka kao vaš dobar prijatelj, spremne smo vam pomoći, no glavinu posla morate odraditi sami“, kazao je, uz ostalo, taj njemački političar. Pritom je naglasio kako mu nije jasno, primjerice, zašto u Hrvatskoj turistička sezona traje **tako kratko** ili zašto ne možemo proizvoditi hrane čak ni za vlastite potrebe. Spomenuo je i druge resurse koji bi Hrvatsku mogli „povući“ prema razvijenijim zemljama unutar Europske unije.

Direktor Odjela ekonomskih istraživanja Hypo Alpe-Adria-Bank (HAAB) **Hrvoje Stojić** također je upozorio na tešku situaciju hrvatskog gospodarstva. Po njemu, javni bi se dug, uz razuman miks privatizacije i reformi, mogao stabilizirati u sljedeće dvije godine. Upozorio je da se konkurentnost povećava, platna bilanca bilježi suficit, ali i na zagonetke rasta u 2016. Temeljno pitanje je da li je moguć proračunski zaokret i možemo li stabilizirati javni dug pa upozorava da bi Proračun za 2017. trebao obuhvatiti više reformi na rashodovnoj strani. Svoje nadahnuo izlaganje završio je efektinim citatom Lao Tauga; „Ako ne promijenimo smjer, mogli bismo završiti upravo tamo gdje smo počeli“.

Bio je to poticajan uvod u svestranu raspravu oko ekonomske i fiskalne politike u Hrvatskoj, koja nije adekvatna ciljevima nove Vlade i potrebama vezanim za konsolidaciju – financijsku i gospodarsku. Govoreći o hrvatskoj problematici i načinu kako da se izvuče iz teškog stanja, profesor zagrebačkog Pravnog fakulteta **Nikola Mijatović** istaknuo je da imamo ne-

pregledan koncentrat poreznih propisa, jer „svaka nova vlast donese svoje propise a ne počisti stare“, kaže Mijatović. Tome se pridružio i **Ante Žigman**, savjetnik u HNB, obrazlažući ulogu monetarne politike u proteklom razdoblju kao garanta i osiguravača sdtabilnosti.

Ekonomist **Josip Budimir** (HSLs) smatra da Hrvatska ima dva velika problema. „Problem je u tome koliko država troši i na što troši. Činjenica je da trošimo više nego što imamo, a čak i uz veliko fiskalno opterećenje, među najvećima u Europi, ne možemo nahraniti državne potrebe“, kazao je Budimir. Gotovo nerješivi problem Budimir vidi i u „jakim anti-reformskim snagama“, a upozorava i kako mladi, koji bi trebali puniti proračun, masovno odlaze iz zemlje. Predlaže reformu mirovinskog sustava, po njemu glavnog generatora deficita, ali i zdravstvenog sustava. Aktualni socijalni model za Budimira je neodrživ, no istaknuo je kako to ne vide oni koji bi to prvi trebali vidjeti. Kaže kako je cijeli javni sektor blokiran strahom od donošenja dobrih odluka, ali i kako je mnogo hrabriji kada treba donijeti lošu odluku. Ističe da iz Hrvatske zbog teške situacije i kompliciranih propisa bježe i mladi, ali i kompanije, poduzetnici, start-upovi.

I ekonomist **Damir Novotny** smatra kako nam je dogorjelo do noćtiju i da nam treba hladan tuš. „Stopa rasta od 1,5 do 2 posto nije dovoljna, treba nam rast od 3 do 4 posto, a glavna prepreka tom rastu je državni sektor. Više nemamo vremena za male promjene, trebaju nam radikalne i hitne promjene“, kazao je Novotny. SI